

Bratři a sestry,

jsme z evangelií zvyklí na to, že Ježíšovy zázraky mají různou podobu a povahu. Nejčastěji čteme o jeho uzdravování. Ve třech případech křísí mrtvého. Oddíl, který předchází tomu našemu je o rozmnožení potravy. No a ten dnešní div nás málem uvádí do rozpaků - dal by se charakterizovat jako porušení fyzikálních zákonů. K čemu je něco takového vůbec dobré? Komu takto vlastně náš Pán pomáhá? Komu něco takového vlastně slouží?

Možná už jste od mých předchůdců slyšeli ten vtípek o třech výrazných teologických osobnostech, sedících v loďce na Galilejském jezeře. A všichni se vystřídají v tom, že chodí pro víno. Jeden chce jít po vodě, ale utopí se, druhý ví o jakýchsi kamenech těsně pod hladinou a vezme to po nich, třetí pak jako jediný přejde skutečně po hladině. Ano, moderní vykladači už od 19. století předkládali výklady jak zbožně doslovné, tak i racionalistické nebo třeba psychologizující. My se ale pokusíme z toho zvláště ponuré, až mrazivého příběhu zaslechnout živé evangelium a potěšení pro dny našeho života a naši současnost. A trocha té psychologie v tom asi bude.

Ježíš a jeho učedníci prožili skoro až legendární zkušenost setkání a společného jídla i jeho slova. Ale nato učedníci dostanou pokyn, aby nastoupili do loďky a pluli na druhou stranu jezera, než propustí zástupy. Vypadá to, že se jim moc nechtělo, musí je přimět, přesvědčit, zatlačit na ně. Bývá lépe uprostřed hojnosti, spolu s ostatními a na pevné zemi. Do nepohody se chce poté většinou málokomu.

Učedníci se nicméně brzy plaví na loďce, ale v této chvíli bez Ježíše. Ten vystoupil na horu, aby se modlil. Už to je krásný a nadějný obraz. Modlí se Kristus na hoře a kdesi v dále plující loďka. On o naší existenci ve světě, mnohdy obtížné, dobře ví. A modlí se a přimlouvá se za nás. To je ta první nadějná zpráva, kterou odtud slyšíme.

Ne, neopakuje se sice situace, kdy se loďka potápí v bouři a učedníci řvou hrůzou, nicméně i přesto není ta noční plavba nic příjemného. Zmáhají ji vlny, vítr vane proti. Navíc je zaostřeno na nejtemnější část noci. Čteme, že to bylo nad ránem, ale starověk to popisoval jinak. Byla doslova doba čtvrté noční hlídky. Čas tak asi po třetí hodině ranní. A to je doba, kdy noc už trvá dlouho, ale zatím se nekoná ani náznak rozbřesku. A to je taky doba, kdy je prý zkoušenému člověku nejhůř a bojí se nového dne. Doba, kdy je nejvíc sebevražd. Ne doba poklidného spánku a odpočinku, ale doba, kdy se odkudsi vynořují běsi a démoni. Čas vlků. Čas kdy na člověka nejvíc doléhá jeho bolestná současnost i tíživá a nepřekonaná minulost, různé běsy, hrůzy a strachy.

Ale když je tíseň nejhlubší, pomoc Boží nejbližší. Právě v tuto dobu jde Ježíš za nimi po vodě. V tomto čase plném úzkostí a únavy náročnou plavbou bez možnosti tak potřebného odpočinku, jim jde vstříc. Nejprve i jej považují za součást té děsivé scenérie. Sevření strachem ho nejprve nepoznávají. Ano, teď už se opravdu bojí a křičí hrůzou, pokládají ho za přízrak. Možná, že i my jednáme podobně vždy, když je život nejnáročnější. Strach může natolik svazovat, že lehce přehlédneme Boží jednání a Boží dílo kolem nás. To, že Kristus přichází za námi a s ním nový den, i když ho ještě nepozorujeme. Ale ta Ježíšova chůze po vodě v sobě skrývá ještě cosi dost podstatného. Podmořský svět starověkého člověka děsil. Hemžil se různými démony a obludami. A tím, že po hladině kráčí Ježíš, naznačuje, že on sám vším ohrožením našeho lidského bytí prošel. On sám to zakusil. Včetně pohrdání, ran - a nakonec kříž. A přesto nad tím zůstal svrchovaným Pánem. Zlé moci jej nepohltily, ale šlapal po nich a zvítězil nad nimi – a právě proto se jich nemusíme bát ani my. Tady je tedy smysl tohoto zvláštního divu, nad kterým jsme si na začátku položili otazník. Tady v této souvislosti vidíme, že to není jen jakýsi extravagantní divotvorný kousek, ale radostné ujištění, že on je to, kdy má všechny běsy, děsy, fobie, démony a strachy, ty kolem nás i ty v našem nitru, pod svou autoritou a mocí.

Edith Steinová, křesťanská filozofka pověděla, že i *cesta víry je cesta temná*. Tahle scenérie jakoby to potvrzovala. Ale přesto je to zároveň cesta do dobrého cíle – a cesta s Kristem bezpečná. Cesta s tím, který volá: „Já jsem to, vzchopte se, nebojte se!“ Pro ta svá sevření na všech stranách, pro tu únavu a vyčerpanost z náročné plavby, jej nepoznáváme. Ale on je nám blízko a volá nás. Tady jsem! A jsem to opravdu já !

Příběh nekončí. Petr se vydává na vodu. Vypadá to, že ani když zazní hlas Ježíšův, nepřesvědčí učedníky o své přítomnosti hned. Dokonce ani Petr si tím není jist. „*Pane, jsi – li to ty, poruč mi, ať přijdu k tobě po vodách!*“ Jestliže jsi to skutečně ty a poručíš mi, půjdu i já. Z mnoha míst v evangeliích vidíme Petra jako muže činu, který oproti jiným má odvahu jít hodně daleko. Vykročit přímo do toho největšího ohrožení. To je na něm opravdu vzácné a neměli bychom to přehlédnout. Do loďky Ježíš směřuje všechny. Vystoupit z ní a podniknout cestu za svým Pánem po vodě se rozhodne jen Petr sám. Vůbec se nedivíme, že Petrova osobnost nabyla brzy v církvi takového významu! Ten jeho krok do vln, to je přece čin důvěry. Za tebou Ježíši i do neklidného moře! Věřit v Krista neznamena se jen vézt, ale v určité chvíli vykročit za ním, i když víme, že nás to něco může stát a že riskujeme. Není to jediný a poslední moment, kdy jde Petr dál nežli ostatní. Vzpomeňme na to, že mnohem později doprovázel Ježíše až do velekněžského paláce. Přímo do jámy Ivvové. A výsledkem bylo zapření. Kdyby se stáhl jako ostatní, nic by se mu nepříhodilo. Ale není právě v tom jeho vyznavačská velikost? Petr je skutečně klíčovou osobností mezi učedníky. Takových lidí je třeba i nám dnes. Lidí, kteří táhnou ostatní dopředu, lidí, kteří svou osobností a službou krácejí za Ježíšem a ukazují ostatním cestu k němu. I když sami padají a selhávají

Ale proč nejdou i ostatní? Nemohlo by nám stačit, že vůbec byli ochotni vyplout a zůstat na moři přes noc? Ale tam kdesi pod povrchem tohoto příběhu máme slyšet, že to v určitém okamžiku opravdu nestačí. Je třeba vyjít i na moře. Riskovat že nám dojde dech a sesypeme se. Riskovat pro něj i neúspěch a selhání. Riskovat i to, že ne vždy budeme mít dost síly a dost víry. A možná že budeme v některé chvíli i blízko pádu, blízko chvíle, kdy půjdeme ke dnu. A možná si položíme otázku, proč jsme raději nezůstali v loďce. I to sice nebyl žádný med, ale přece jen jsme byli v mnohem větším bezpečí. Učedníci sice taky riskují, ale ve chvíli Petrova vyjítí jsou to outsideri.

Takovéto petrovské vykročení, ať už v našich souřadnicích vypadá jakkoli, je vždycky rozhodnutí naše. I Petr se rozhodl sám. Ano, chtěl po Ježíši, aby mu dal pokyn a řekl mu: Pojď! Ale mohl klidně zůstat v loďce, kdyby chtěl. Nakonec i v ní je přece možno věřit! Ježíš nás nenutí, abychom vstupovali do situací, které bychom nemuseli zvládnout. Ale dozraje – li v nás rozhodnutí vykročit do neznámého, pak nás on bere vážně.

Co je vlastně vůbec rozhodný, akční, nebo dokonce statečný čin? Byly jistě doby, kdy to bylo pouhé chození do kostela. Dnes nás tohle nic nestojí kromě toho, že musíme v neděli ráno vstát z postele. Nejsme voláni k větším činům? Vyznávat Krista dnes spolu nese ochotu se nasadit, přijmout konkrétní službu. Vstoupit odvážně i tam, kde to může být nebezpečné. Být připraven opustit svoji komfortní a bezpečnou zónu. Odvážit se tam, kde se nám zdá, že nám osobně to možná nic dobrého nepřinese. Může to být to, že přijmu službu presbytera nebo kurátora, nebo jít do služby faráře někam kam se nikomu nechce, může to znamenat odchod do oblasti zasažené zemětřesením, povodní nebo tornádem a pomáhat tam, může to být služba misionáře v neklidných oblastech světa.

No a pak Petr zpanikaří, přemůže ho strach, lekne se silného větru a začne se topit. Ale Pán mu podá ruku k záchraně. Můžeme ho jistě kritizovat, chceme – li. To je vždycky snadné.

Možná že budou chvíle, kdy tu svoji roli, pramenící z takového rozhodnutí víry nezvládneme. Budeme přetížení, propadneme úzkosti, že na to nestačíme a budeme třeba i mít chuť s tím skončit.

„*Ty malověrný, proč jsi pochyboval*“? To není zraňující slovo. Není to pokárání ani výčitka. Spíše je za tím ujištění a láska toho, který nás nenechá utonout a který větry a bouře tiší.

A konečně slyšme závěr. Důležitý a zajímavý, který možná přeslechneme. Pán se s Petrem vrací do loďky, vítr se ztiší, a ti, kteří jsou v lodi padají na kolena a vyznávají: Jistě jsi Boží Syn. Takto v evangeliích podobné příběhy končí. Nadšením a vzýváním Boží moci. Zde si ale všimněme, kdo takto volá a vyznává. Ti, kdo byli na lodi. A dodejme – ti, kteří se vůbec neodvážili přes palubu“. Jistě je to důstojné a spravedlivé. Učedníci, u nichž se v této chvíli evangelista vlastně vyhne, aby je tak nazval, pronesou dogmaticky bezchybné vyznání. Petr mlčí. Ano, přece to známe. Ono platí, že ten, kdo jde v jistém okamžiku opravdu až ke dnu, bývá alespoň po určitou dobu zticha. A o to věrohodnější bude později jeho vyznání. Amen.

Modlitba: Pane Ježíši Kriste, s tebou smíme vyjít i na náročnou cestu víry. Vyznáváme, že se nám často nedostává sil i důvěry ve tvou moc a záchraňující ruku. Děkujeme ti za to, že nás neodsuzuješ ani nekáráš. Dávej nám jistotu, že navzdory strachům a všem našim běsům i hříchům se smíme odvažovat i riskantních kroků. Amen.

